

За нама су три и по месеца блокаде универзитета, а затим и протеста у градовима широм Србије. За нама су и готово два месеца блокада школа, основних и средњих. За нама су и 22 сата блокаде РТС-а. А пред нама најављена два велика окупљања. Најпре 15. марта, што је протест на који су позвали студенти, а затим 28. марта, за када је заказан скуп на који је позвао председник Србије.

Небојша Владисављевић, професор са Факултета политичких наука, рекао је да нико не жели да контролише РТС, већ да он буде јавни сервис.

"Ово није први пут да се протестује испред РТС-а. Не зато што неко сада жели да га контролише него зато што жели да РТС постане јавни сервис. Оно што формално јесте, али реално није", истакао је Владисављевић.

Копривица: Да ли је студенте разбеснела једна реч или председникова тирада

Његов колега са факултета Часлав Копривица каже да не зна да ли је студенте разбеснела једна реч или тирада која је стандардна за председника.

"Слушали су 25 минутну тираду у којој је председник упутио увреде, претње па чак и прорицања шта ће се десити у суботу. Имате перманентну атмосферу грађанског рата, и оне који успевају да владају уз помоћ претње", каже Копривица.

Професор Часлав Копривица сматра и да је понашање председника Републике неодговорно за некога ко се бави политиком.

"Он не може да зна да ће се десити насиље унапред, и чак да чита тачно одређене тачке закона који ће бити кршени ако он сам не учествује у њиховој припреми. Таква врста понашања је крајње неодговорна, и макар био неспоран његов легитимитет као некога ко је на изборима добио највише гласова, неко ко носи највишу функцију не сме да се тако понаша. Ниједан одговоран политичар, а камоли председник Републике", сматра Копривица.

Историчар Предраг Марковић истиче да је РТС у деликатном положају јер мора да одговара целом друштву, а захтева има са обе стране.

"Студенти захтевају да се блокаде директно преносе, а власт жели само да се она промовише", додаје Марковић.

"РТС припада и студентима и пензионерима и радницима. Екстремисти у јавности увек добијају боље оцене од умерених у доба 'екстремизације'. Да ли због прејакe речи и грешке једне новинарке треба убити јавни сервис?", упитао је Марковић.

Професор Владисављевић наводи да нема много земаља у Европи које имају овакву традицију протеста, једино би још Пољску могао да издвоји. Подсетио је на студентске протесте из 1968. године, затим протесте у време распада Југославије око

антибирокупатске револуције и на велике протесте током 90-их у више наврата.

"Можемо да видимо да ово нису само највећи студенски протести код нас до сада, него вероватно највећи студенски протести у Европи од 1968. године. А онда, наравно, нису то само студенти. То су многи други грађани, просветни радници, пољопривредници, адвокати и многи други, опозиција и слично", рекао је Владисављевић.

Марковић: Демонстрације 9. марта биле најкрвавије у историји са двоје погинулих

Поредећи ове са протестима из 1991. године, Марковић подсећа да су демонстрације 9. марта те године биле најкрвавије у историји са двоје погинулих, а да су оне студентске од 10. марта код Теразијске чесме биле мирне, наглашавајући да су тадашњи захтеви већ решени за четири дана.

За професора Факултета политичких наука Владисављевића је невероватно да су то мирни протести који свакодневно трају, готово без инцидената.

Предраг Марковић се не слаже да оценама да живимо у диктатури управо то што смо имали читаву зиму протеста. С друге стране, Марковић сматра да се на нивоу законских механизма полиција држала уздржано и да јој треба одати признање.

Професор Копривица, који све време студентских блокада редовно држи наставу, каже да не зна ко су људи у Пионирском парку.

"Ја сам као професор у контакту са студентима који су за то да се настава држи. А овде имате и људе, како смо видели, који се врбују и по кладионицама", каже професор Копривица.

"Таргетирање противника блокада"

Професор Копривица каже да су и сви они који се не слажу са блокадама на факултетима и који пленуме сматрају нелегалним, таргетирани.

"Ја сам против пленума, јер мислим да је нелегалан. Сматрам да не треба дозволити да је факултет само њихов, и таква врста узурпирања није у реду. Али мени се не свиђа што режим има тенденцију да све оно што су нормални, легитимни захтеви студената и родитеља ђака у средњим и основним школама да се држи настава, да факултети раде, па и да се паралелно одржавају протести, они тим људима и таквим захтевима манипулишу и хоће да представе да су ти студенти и њихови родитељи за СНС. То су различите ствари. Ово није здраво за демократску атмосферу, јер ако нисте за то да се протести раде на овакав начин, онда сте одмах етикетирани као корисна будала власти. Прва жртва су сталоженост и разум. Треба раздвојити чему служи универзитет, не можете блокирати факултете да би се мењала власт, или још горе да блокирате образовни систем да би профункционисало правосуђе. Постоје области као што су правосуђе, просвета и здравство које морају да функционишу", истиче Копривица.

Професор наглашава и да студенти рецимо нису анкетирани да ли су за блокаду факултета или не, и да не знамо колики је број оних који то подржавају.

"Документ Народу Србије – држање лекције читавој нацији"

Сматра и да су студенти објављивањем документа "Народу Србије" изашли из оквира својих захтева.

"Из тог документа ви читате да студенти држе лекцију читавој нацији како треба да преуреде политички систем. Ако је слоган блокаде да профункционишу институције онда то треба да се оствари, а не да се уводе нове институције на социјалистичком наслеђу које је превазиђено. Да базирате то на филозофији анархиста, да се укине представничка парламентарна демократија, која није савршена, али на њој почива цивилизовани свет. Студенти за то нису ни надлежни ни позвани", истиче професор Копривица.

Коментаришући писмо студената у коме се спомиње потреба за директном демократијом, Марковић каже да форму збора препознаје Закон о локалној самоуправи.

Тај захтев види као чудан јер, како каже, станари једне велике зграде често не могу да се договоре око лифта.

"Колико људи у једној великој згради треба да се окупи да би формирали неку политичку групу за притисак? Мене брине та репрезентативност разних ствари. На пример, ако живите у некој таквој згради, колико људи је потребно да подржи учешће у протесту да би та одлука била легитимна", наводи Марковић.

Владисављевић: Шачица студената у Пионирском парку

Редовни професор ФПН-а Владисављевић подржао је студенте у блокади и истакао да они чине велику већину студената.

"Студенти који нису у блокади морају да се солидаришу са већином студената, видели смо их шачицу у Пионирском парку", рекао је Владисављевић.

Професор Копривица сматра и да су студентски захтеви тешко оствариви.

"Постоји иманентан проблем у тим захтевима, јер они тешко могу бити испуњени. Чак и да се утврди да је све беспрекорно урађено, поставља се питање шта је са осталим поступцима", рекао је Копривица.

Професор Владисављевић наглашава да су студентски захтеви предлог изласка из кризе у којој се држава налази и да владајућа странка формално ништа није променила за период протеста.

"Владајућа странка са коалиционим партнерима контролише све политичке установе, све до локалних самоуправа. Међутим, ако погледате реално, они су потпуно изгубили управљачки капацитет. Потпуно се променио однос снага, јер имате стотине хиљаде људи на улицама", констатовао је Владисављевић.

Владисављевић истиче да је сада време за политичке актере да крену постепено ка мирном решењу, а да су студенти већ доста учинили.

"Студенти желе да одрже интегритет свог протеста и не желе да их нико инструментализује, то је сасвим у реду. Али не можете да очекујете од студената да реше све проблеме ове земље. То су млади људи, они су већ доста учинили. Сада је време за политичке играче, из власти и опозиције, да иду постепено ка мирном решењу", рекао је Владисављевић.

"Ко добија мандат за преговарање у име народа?"

Према речима Предрага Марковића, репрезентативност је нешто што није сасвим јасно у овој кризи.

"Занима ме питање ко добија мандат за преговарање у име народа. Колика је репрезентативност 'Прогласа' и да ли он може да говори у име целог народа? Ко проглашава испуњење захтева и ко ће прогласити да је време да се вратимо у школе и на факултете?", упитао је Марковић.

Професор Копривица каже да имате ситуацију када су институције узурпиране, а на правосуђе се сумња да је под утицајем извршне власти.

"И оно што је кључни проблем у Србији, због чега систем не функционише, јесте зато што један човек који је склон да позове на грађански рат, уместо да буде фактор помирења, што он има такве испаде. Никада нико није позвао на грађански рат. Оно што је он рекао пре неколико дана то је таква врста провокације да мислим да ће макар 50.000 људи још доћи више баш због тога. Народ је победио страх, а председник Републике тога није

свестан. Али чини ми се да је он кључна тачка где се сусрећу сумње на утицај извршне власти, на правосуђе, на спрдњу са Скупштином и тако даље. Мислим да би све много боље функционисало ако би председник Републике био одстрањен из политике. Ми говоримо о нормалним процедурама и изборима. Дакле, не мислим на какав физички начин, али реч је о томе да је он рекао да неће да поднесе оставку", рекао је професор ФПН-а Часлав Копривица.

(РТС)